

Vietinės reikšmės kelių finansavimas Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšomis. Pokyčiai

Administravimo departamento Vietinės reikšmės kelių
skyriaus vadovė

Neringa Kryževičienė

LIETUVOS
AUTOMOBILIŲ
KELIŲ DIREKCIJA

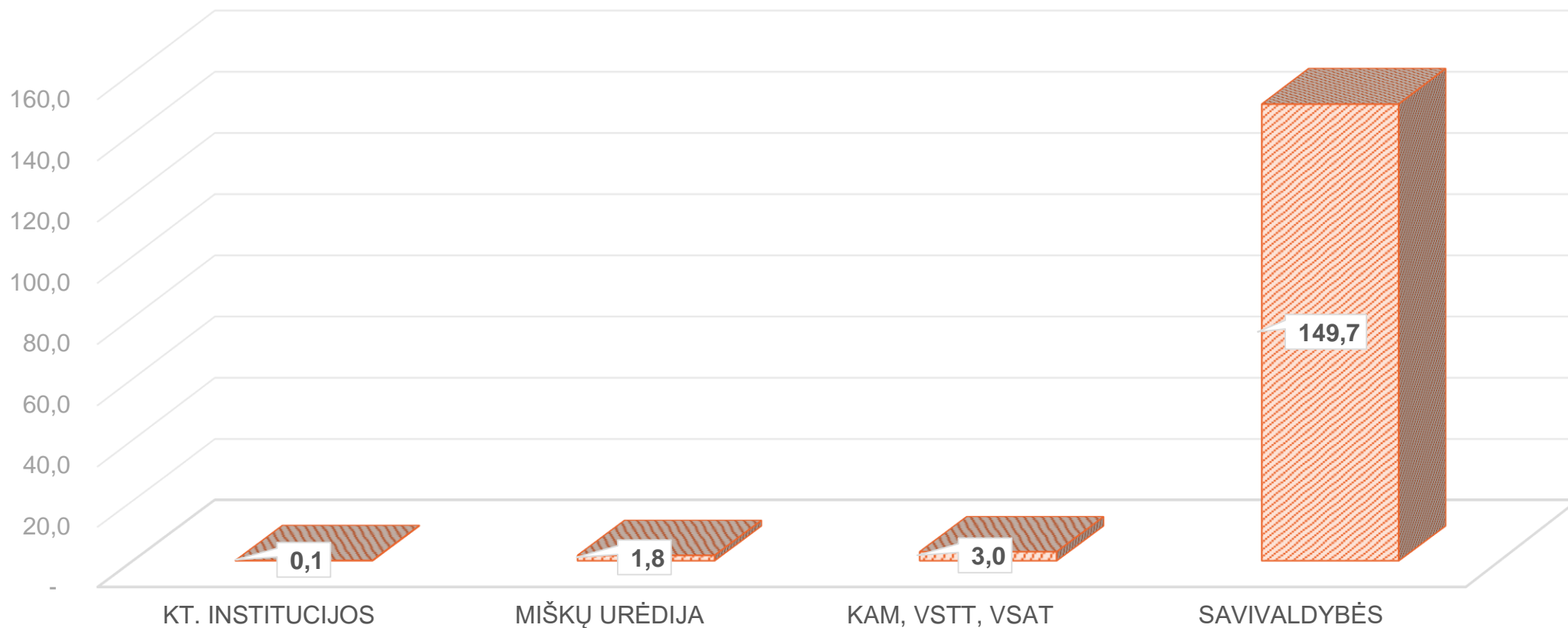

Pagrindiniai momentai

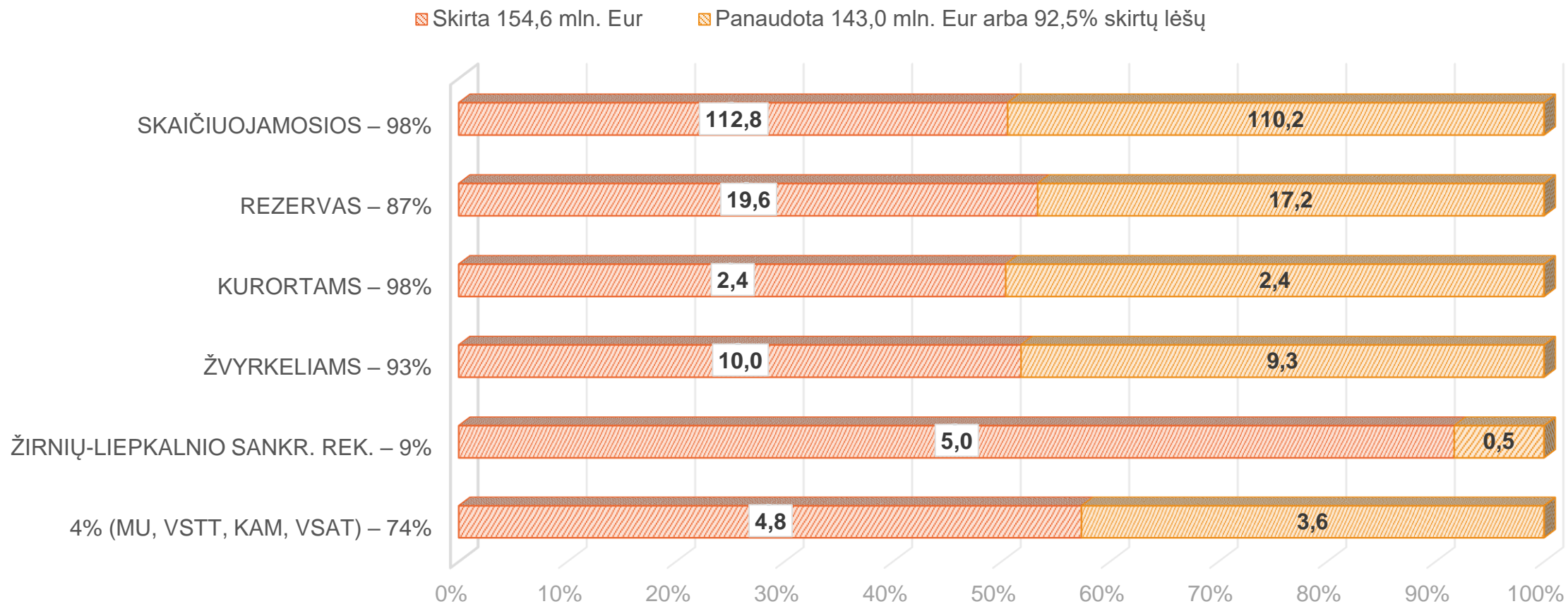
- KPPP lėšų panaudojimas vietinės reikšmės keliams finansuoti 2019 metais. Skirta, panaudota, atlikta
- KPPP lėšų paskirstymą reglamentuojantys teisės aktai ir jų pakeitimai
- KPPP lėšos vietinės reikšmės keliams 2020 metais
- KPPP lėšų vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti paskirstymas 2020 metais

**KPPP LĖŠŲ PANAUDOJIMAS
VIETINĖS REIKŠMĖS KELIAMS
FINANSUOTI 2019 METAIS.
SKIRTA, PANAUDOTA, ATLIKTA**

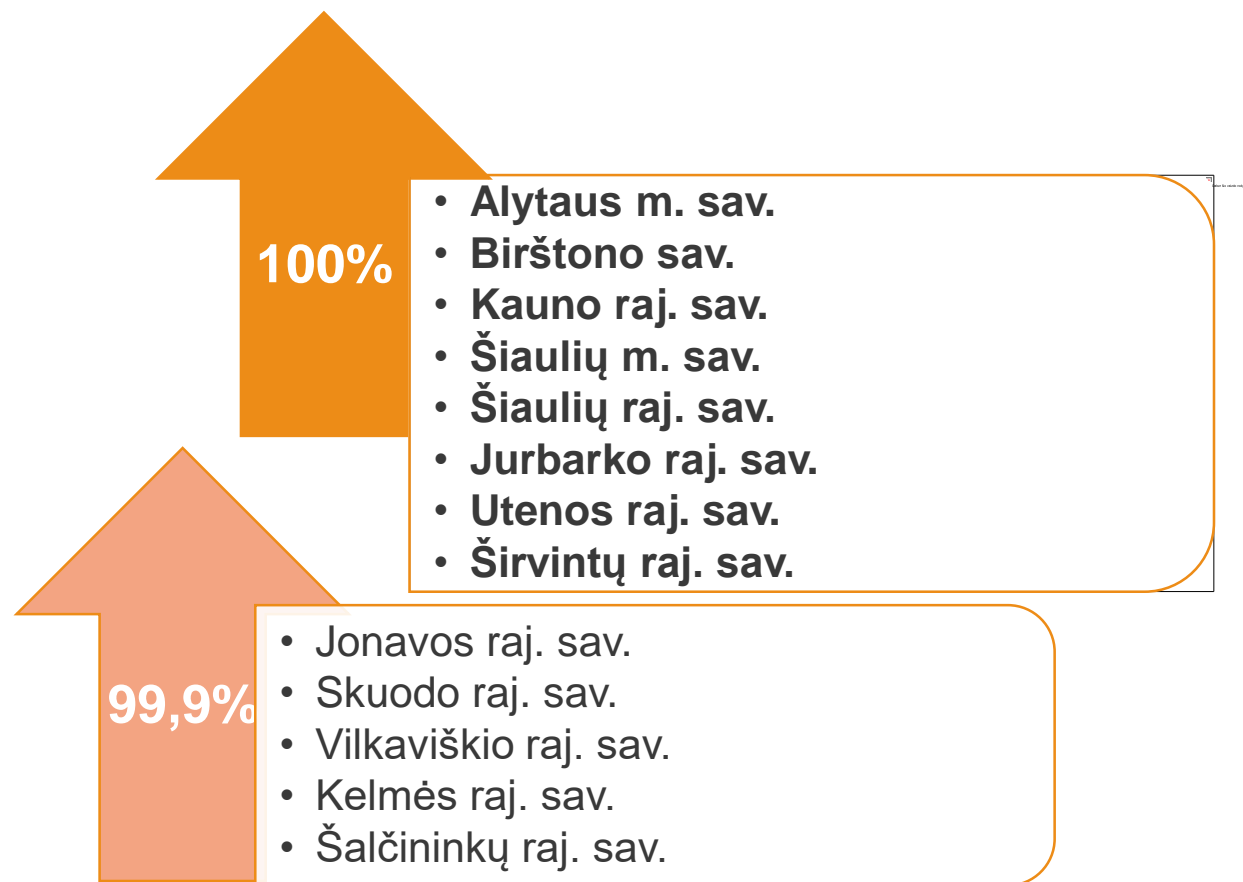
154,6 mln. Eur KPPP lėšų, 2019 m. skirtų vietinės reikšmės keliams, paskirstymas pagal institucijas

Vietinės reikšmės keliams 2019 m. skirtų KPPP lėšų panaudojimas

Dalis savivaldybių 2019 m. dirbo tinkamai, 13 iš jų panaudojo daugiau negu 99,9% joms skirtų KPPP lėšų

Kai lėšų skirta per daug ...

**2018 m. nepanaudota
2566,1 tūkst. Eur arba
1,9%**

- 5 savivaldybės nepanaudojo nuo 10 iki 16% joms skirtų lėšų

**2019 m. nepanaudota
11569,5 tūkst. Eur
arba 7,5%**

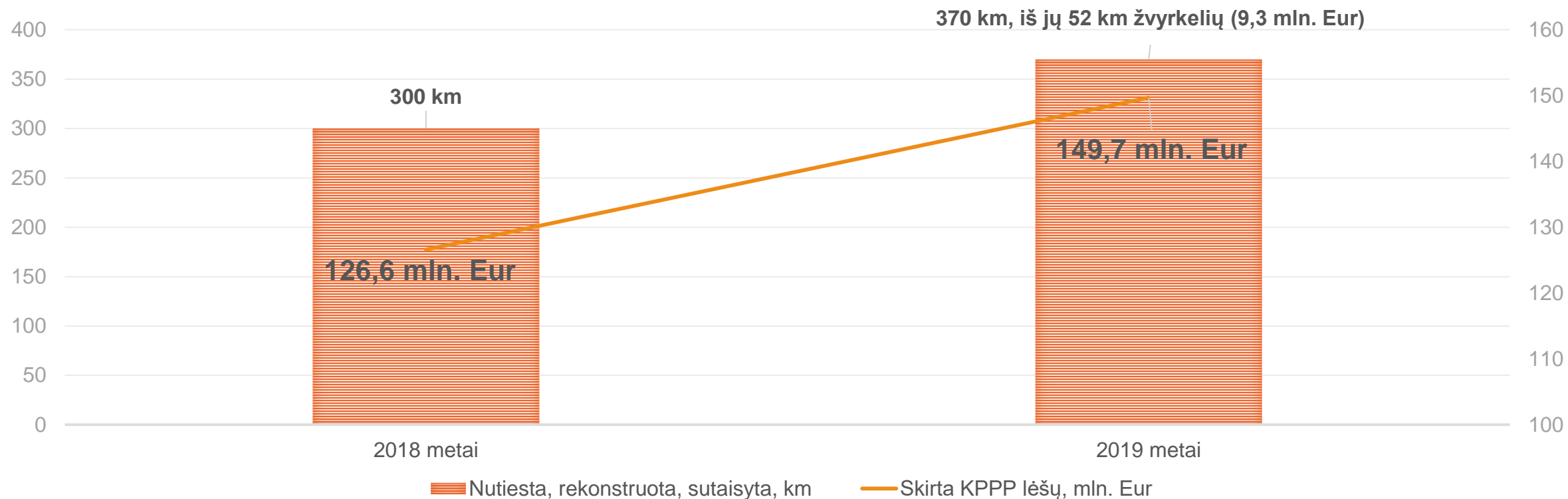
- 9 savivaldybės nepanaudojo nuo 10 iki 49% joms skirtų lėšų

Vietinės reikšmės keliams skirtų KPPP lėšų panaudojimo efektyvumas

Savivaldybėms skirtų KPPP skaičiuojamųjų lėšų panaudota turtui įsigyti (vietinės reikšmės keliams tiesti, rekonstruoti ir kapitališkai remontuoti):

- 2018 metais – **57,2%;**
- 2019 metais – **64,7%.**

Už KPPP lėšas 2018–2019 m. nutiesta, rekonstruota ir sutaisyta savivaldybių vietinės reikšmės kelių

Darbų kokybės kontrolės priežiūra kelių objektuose

- Kelių direkcija atlieka darbų kokybės kontrolės priežiūrą KPPP lėšomis finansuojamuose vietinės reikšmės kelių objektuose.
- 2018–2019 m. atliktų kontrolinių patikrinimų rezultatai:

Metai	Bandymų sk.	Nustatyti nuokrypiai, objektų sk.	Inicijuota išskaitų, Eur	Perskaičiuota kaina dėl a/b dangos storio, objektų sk.	Sumokėta mažiau dėl kainų perskaičiavimo, Eur	Nustatyta brokuotų ruožų, vnt.	Nesumokėta už brokuotus ruožus, Eur
2018	358	100	70 082	22	24 797	7	33 539
2019	526	135	29 513	28	38 200	19	74 829

KPPP LĖŠŲ PASKIRSTYMA, REGLAMENTUOJANTYS TEISĖS AKTAI IR JŲ PAKEITIMAI

Teisės aktų registras

- Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymas
- Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimu Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintas Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašas

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio pakeitimai 2019 metais

- „2. Programos finansavimo lėšos naudojamos **valstybės institucijų ar viešųjų įstaigų, kurių dalininkė yra valstybė, valstybės įmonių, savivaldybių ar viešųjų įstaigų, kurių dalininkė yra savivaldybė, savivaldybių įmonių valdomam** vietinės reikšmės kelių tinklui plėsti ir užtikrinti, kad šis tinklas veiktų <...>“.
- „3. Specialiajai vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo programai finansuoti skiriama 2 procentai, o nuo 2021 m. sausio 1 d. – 4 procentai akcizo pajamų, gautų už realizuotą benzina, dyzelinius degalus, suskystintas dujas, skirtas automobiliams, ir energetinius produktus, kurie pagaminti iš biologinės kilmės medžiagų ar su jų priedais ir skirti naudoti kaip variklių degalai.“
- „4. 5. Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal **iki atitinkamų metų vasario 1 dienos** Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą<...>“.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas

2019 metais Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašas, patvirtintas įstatymo Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 24 d. nutarimu Nr. 477, išdėstytas nauja redakcija:

1. Pakeista KPPP tvarkos aprašo struktūra – KPPP tvarkos aprašą sudaro 6 skyriai.
2. Nustatyti KPPP rezervo paskirstymo principai:
 - kokiems tikslams gali būti naudojamos KPPP rezervo lėšos;
 - KPPP rezervo lėšų paskirstymo eiliškumas;
 - kuriai institucijai ir kokie dokumentai teikiami KPPP rezervo lėšoms gauti;
 - dokumentų teikimo terminai.

KPPP rezervo lėšų paskirstymas

KPPP rezervas – 5%

100%

Valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės kelių, nukentėjusių nuo ekstremaliųjų situacijų, skubaus taisymo (remonto) ar rekonstravimo dėl avarijos grėsmės išlaidoms kompensuoti

≥ 1,5% rezervo turi būti skirta Kelių direkcijai nustatytoms funkcijoms atlikti, tai yra KPPP lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei, darbų kokybės kontrolės priežiūrai vietinės reikšmės kelių objektuose

KPPP rezervas gali būti skiriamas kelių objektams, kuriuos vykdant bus įgyvendinami LRV programos įgyvendinimo planas ir prioritetinių darbų sąrašas ir kurie turės teigiamą poveikį saugiam eismui ir naudą visuomenei

100%

50%

50%

Valstybės ir savivaldybių institucijų valdomų kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, objektams įgyvendinti

93% – mėgėjų sodų teritorijoje savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės kelių, kelių statinių ir jų užimamos žemės teisei registracijai būtinoms procedūroms atlikti, daiktinėms teisėms į žemę, šių teisių suvaržymams, juridiniams faktams registruoti, šiems keliams taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti, jeigu savivaldybės institucija skiria ne mažiau kaip 30% nuosavų lėšų

7% – valstybės institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams tiesti, taisyti (remontuoti), rekonstruoti, jeigu valstybės institucija skiria ne mažiau kaip 50% nuosavų lėšų

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašas

3. Tikslinamos kai kurios KPPP tvarkos aprašo nuostatos dėl 30% KPPP lėšų paskirstymo vietinės reikšmės keliams finansuoti:

3.1. tiksliai paskirstomi 4% KPPP lėšų valstybinių miškų, valstybės saugomų teritorijų, pasienio, privažiuojamųjų prie krašto apsaugos objektų vietinės reikšmės keliams ir vietinės reikšmės keliams, kurie patenka į Lietuvos kariuomenės nurodytus priimančiosios šalies paramos poreikiams būtinus maršrutus:

- valstybinių miškų, valstybės saugomų teritorijų vietinės reikšmės keliams – **50%**;
- pasienio vietinės reikšmės keliams – **13%**;
- privažiuojamiesiems prie krašto apsaugos objektų keliams ir vietinės reikšmės keliams, kurie patenka į Lietuvos kariuomenės nurodytus priimančiosios šalies paramos poreikiams būtinus maršrutus, – **37%**;

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašas

3.2. likusios KPPP lėšos Kelių direkcijos direktoriaus įsakymais savivaldybėms paskirstomos taip:

- **2%** – sostinės regiono savivaldybėms;
- **2%** – „žiedinėms“, esančioms šalia didžiųjų miestų, savivaldybėms;
- **2%** – kurortų savivaldybėms;
- **90%** – visoms savivaldybėms;

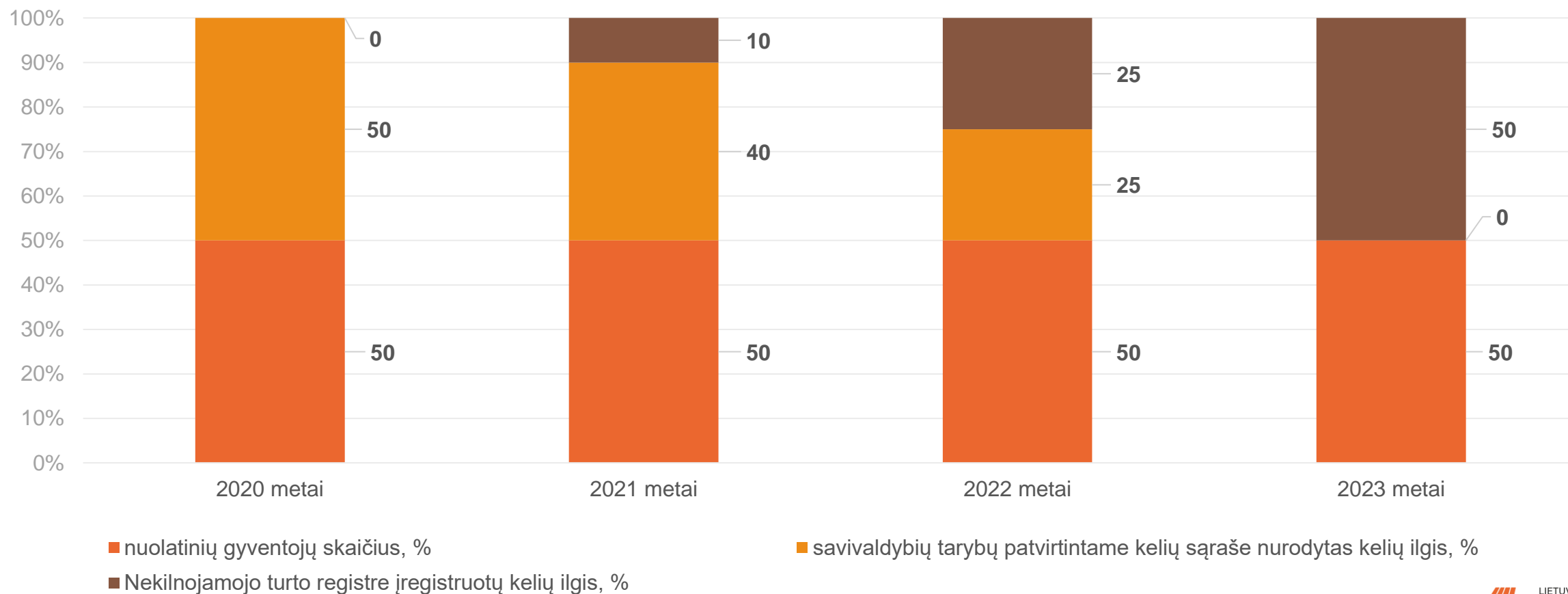
3.3. ne mažiau kaip 58 procentai Kelių direkcijos direktoriaus įsakymais savivaldybėms skirtų KPPP lėšų turi būti naudojama turtui įsigyti – vietinės reikšmės keliams tiesti, rekonstruoti ir kapitališkai remontuoti, nuo 2023 metų – vietinės reikšmės keliams tiesti, įregistruotiems vietinės reikšmės keliams rekonstruoti ir kapitališkai remontuoti; ne mažiau kaip 5 procentai šių lėšų taip pat turi būti naudojama saugaus eismo priemonėms vietinės reikšmės keliuose finansuoti.

Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašas

3.4. Kriterijai KPPP skaičiuojamosioms, sostinės regiono ir „žiedinių“ savivaldybių lėšoms apskaičiuoti:

- pagal nuolatinių gyventojų skaičių – **50%**;
- pagal kelių ilgį, nurodytą savivaldybių tarybų patvirtintame kelių sąrašė, kuriame taip pat nurodytas kelio numeris ir kelio pavadinimas: 2020 m. – **50%**, nuo 2021 m. – **40%**, nuo 2022 m. – **25%**, nuo 2023 m. – **0%**;
- pagal Nekilnojamojo turto registre įregistruotų kelių ilgį: 2020 m. – **0%**, nuo 2021 m. – **10%**, nuo 2022 m. – **25%**, nuo 2023 m. – **50%**.

Kriterijų KPPP skaičiuojamosioms, sostinės regiono ir „žiedinių“ savivaldybių lėšoms apskaičiuoti diagrama

KPPP LĖŠOS VIETINĖS REIKŠMĖS KELIAMS 2020 METAIS

2020 METŲ KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMA – 100% (patvirtinta LRV 2020-01-29 nutarimu Nr. 74)

Tikslinės lėšos valstybinės ir vietinės reikšmės keliams

(pagal LR 2020 m. VB ir SB finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. 7 d. – netaikant KPPP finansavimo įstatymo 9 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytų procentinių dydžių)

Valstybinės reikšmės keliams – 65%

Vietinės reikšmės keliams – 30%

KPPP rezervas – 5%
(skiriama LRV nutarimu)

Valstybės institucijų vietinės reikšmės keliams – 4%

(skiriama AM, VRM ir KAM nustatyta tvarka)
naudojama pagal atitinkamų institucijų objektų sąrašus, suderintus su LAKD

valstybinių miškų, valstybės saugomų teritorijų keliams – 50%

pasienio keliams – 13%

KAM ir Lietuvos kariuomenei aktualiems vietinės reikšmės keliams – 37%

Miestų ir kitų (rajonų) savivaldybių vietinės reikšmės keliams – 90%

(paskirstyta Kelių direkcijos direktoriaus 2020-02-06 įsakymu Nr. V-20)

50% – pagal nuolatinių gyventojų skaičių
50% – pagal kelių ilgį, nurodytą savivaldybių tarybų patvirtintame kelių sąrašė, kuriame taip pat nurodytas kelio numeris ir kelio pavadinimas

rajonų (kitoms) savivaldybėms – 65%

miestų savivaldybėms – 35%

Kurortų savivaldybėms pagal suteiktų nakvynių skaičių – 2%

(paskirstyta Kelių direkcijos direktoriaus 2020-02-06 įsakymu Nr. V-19)

Sostinės regiono savivaldybėms – 2%

(paskirstyta Kelių direkcijos direktoriaus 2020-02-06 įsakymu Nr. V-17)

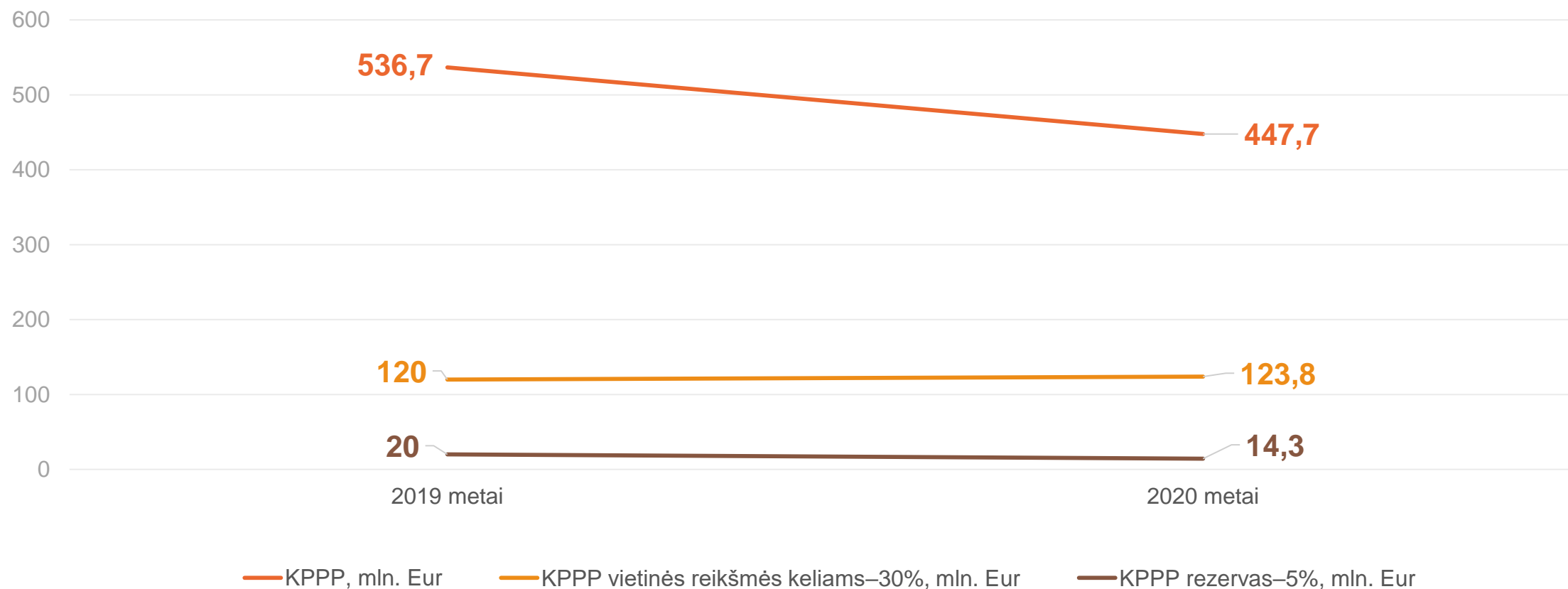
„Žiedinėms“ savivaldybėms – 2%

(paskirstyta Kelių direkcijos direktoriaus 2020-02-06 įsakymu Nr. V-18)

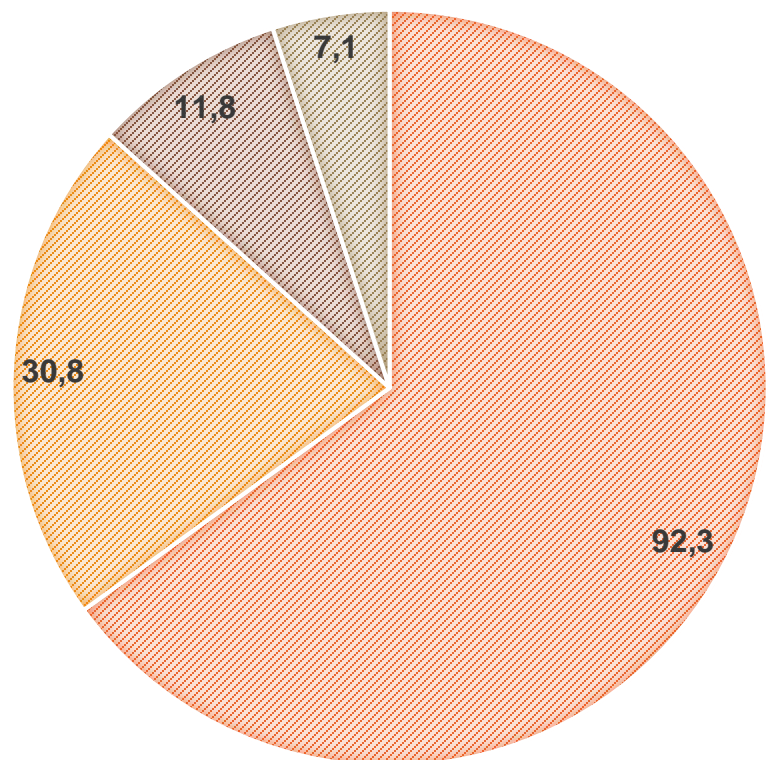
KPPP lėšų paskirstymas 2020 m. ir palyginimas su 2019 m.

Eil. Nr.	Lėšų paskirtis	KPPP-2020	2019 m. paskirstyta KPPP lėšų	Skirtumas 2020-2019, tūkst. Eur	Pokytis %, lyginant 2020/2019 m.
	Kelių priežiūros ir plėtros programos lėšos, iš jų:	589.754	563.205	- 115.485	-20,5%
	mokėjimams nenaudotina suma pagal Lietuvos Respublikos 2019 ir 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymus	142.034	26.498	115.536	436%
1.	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai pagal Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 straipsnio 7 dalies nuostatas suteikiama teisė skirti lėšų projektams ar programoms ir kitiems svarbiems projektams finansuoti (įskaitant 9 802 tūkst. Eur šioms veikloms vykdyti 2019 metais skirtų, bet nepanaudotų lėšų likutį, neviršijantį 2019 metais skirtos sumos), iš jų:	154.802			
1.1.1.	2020 metų mokėjimams galima nenaudoti suma pagal 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatas	30.802			
3.	vietinės reikšmės kelių tinklui plėsti ir užtikrinti, kad šis tinklas veiktų (įskaitant 21 726 tūkst. Eur šioms veikloms vykdyti 2019 metais skirtų, bet nepanaudotų lėšų likutį, neviršijantį 2019 metais skirtos sumos), iš jų	135.561	119.960,0	3.793,0	3,2%
3.1.	2020 metų mokėjimams nenaudotina suma pagal 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatas	11.808			
3.6.	savivaldybių institucijų valdomiems vietinės reikšmės keliams Lietuvos automobilių kelių direkcijos prie Susisiekimo ministerijos direktoriaus įsakymu skiriama 90 proc. (2019 m. – 94 proc.), iš jų	114.458	112.763,0	1.695,0	1,5%
4.	valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, finansuoti (Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų rezervas) (įskaitant 2 413 tūkst. Eur šioms veikloms vykdyti 2019 metais skirtų, bet nepanaudotų lėšų likutį, neviršijantį 2019 metais skirtos sumos), iš šiai veiklai numatytų lėšų:	21.385	19.993,0	- 5.710,0	-28,6%
4.1.	2020 metų mokėjimams nenaudotina suma pagal 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatas	7.102			

Lyginamoji 2019–2020 m. KPPP lėšų paskirstymo diagrama

2020 metų mokėjimams nenaudotinos sumos (142,034 mln. Eur) pagal 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies nuostatas paskirstymas

- KPPP valstybiniais keliams nenaudotina suma
- KPPP tikslinių lėšų nenaudotina suma
- KPPP vietiniams keliams nenaudotina suma
- KPPP rezervo nenaudotina suma

Kelių direkcijos direktoriaus įsakymai dėl KPPP lėšų paskirstymo savivaldybėms

- Dalį 2020 metais savivaldybėms paskirstytų KPPP lėšų bus galima naudoti Susisiekimo ministerijai papildomai susiderinus su Finansų ministerija ir jei dėl to nebus pažeistos Lietuvos Respublikos 2020 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 10 ir 19 straipsnių nuostatos;
- Leidus naudoti šiuo metu mokėjimams nenaudotinas KPPP lėšas, su savivaldybėmis bus pasirašyti papildomi susitarimai prie finansavimo sutarčių dėl šių lėšų ar jų dalies panaudojimo 2020 metais;
- Finansavimo sutarties priedą – objektų sąrašą vietinės reikšmės viešiesiems ir vidaus keliams tiesti, taisyti (remontuoti), rekonstruoti, prižiūrėti, saugaus eismo sąlygoms užtikrinti, šiems keliams inventorizuoti, savivaldybės turi parengti tik mokėjimams leidžiamai naudoti sumai. Leidus naudoti šiuo metu mokėjimams nenaudotinas KPPP lėšas, savivaldybės pakeis objektų sąrašą įvertinusios papildomuose susitarimuose nurodytas lėšų sumas.

KPPP LĖŠŲ VIETINĖS REIKŠMĖS KELIAMS SU ŽVYRO DANGA ASFALTUOTI PASKIRSTYMAS 2020 METAIS

Susisiekimo ministras 2020-01-20 įsakymu Nr. 3-36 patvirtino KPPP lėšų vietinės reikšmės keliams su žvyro danga dangą asfaltuoti paskirstymo 2020 metais tvarkos aprašą

Savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti 2020 m. numatoma skirti 20 mln. Eur

Pagal Aprašo 3.1 p. numatoma skirti 10 mln. Eur vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti

Pagal Aprašo 3.2 p.– 10 mln. Eur vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti kaimo gyvenamosiose vietovėse (miesteliuose, kaimuose ir viensėdžiuose)

Savivaldybės privalo prisidėti prie vietinės reikšmės kelių su žvyro danga objektų finansavimo ne mažiau kaip 30% visų tinkamų finansuoti kelio objekto išlaidų

Pagrindinės tvarkos aprašo nuostatos

1. Aprašu vadovaujantis skirtos KPPP lėšos galės būti naudojamos savivaldybių institucijų valdomų vietinės reikšmės viešųjų kelių su žvyro danga paprastojo remonto ir kapitalinio remonto darbams finansuoti.
2. Savivaldybės, siekiančios gauti finansavimą pagal Aprašo 3.1 ir 3.2 papunkčius, paraiškas ir planuojamų 2020 m. asfaltuoti vietinės reikšmės kelių su žvyro danga sąrašą kartu su Apraše nustatytais dokumentais Kelių direkcijai turėjo pateikti iki 2020 m. vasario 17 d.
3. KPPP lėšos savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti paskirstomos taip:
 - 70% sumos – pagal kelių su žvyro danga savivaldybėje ilgį (pagal SD duomenis);
 - 30% sumos – pagal savivaldybės nuolatinių gyventojų skaičių (pagal SD duomenis);
 - suma koreguojama kelių su patobulinta danga ir žvyro danga ilgių santykio koeficientu.

Pagrindinės tvarkos aprašo nuostatos

4. Kelių direkcija iki 2020 m. kovo 16 d. turi parengti susisiekimui ministro įsakymu dėl KPPP lėšų paskirstymo savivaldybių valdomiems kelių objektams asfaltuoti projektus ir pateikti juos Susisiekimui ministerijai.

5. Pasikeitus 2020 m. KPPP lėšų naudojimui sąmatai ar dėl kitų aplinkybių (užsitęsusių viešųjų pirkimų procedūroms, nepanaudojus dalies KPPP lėšų, skirtų vietinės reikšmės kelių su žvyro dangos asfaltavimo finansuoti, sutaupius lėšų ir kt.) gali būti tikslinamas 2020 m. KPPP lėšų vietinės reikšmės keliams su žvyro dangos asfaltuoti paskirstymas savivaldybėms. Kelių objektų sąrašas gali būti keičiamas iki 2020 m. rugsėjo 15 d. Kelių direkcija susisiekimui ministro įsakymu dėl KPPP lėšų paskirstymo pakeitimo projektus parengia ir pateikia Susisiekimui ministerijai ne vėliau kaip iki 2020 m. spalio 1 d.

Pagrindinės tvarkos aprašo nuostatos

6. Vietinės reikšmės keliams su žvyro dangą asfaltuoti paskirstytos KPPP lėšos gali būti naudojamos skoloms (jeigu jų yra) sumokėti ir išlaidoms kompensuoti, kai deklaruojamos patirtos ir apmokėtos išlaidos už 2019 m. atliktus kelio paprastojo remonto ir kapitalinio remonto darbus.

7. Savivaldybės iki paskutinės paraiškos gauti KPPP lėšas 2020 m. pateikimo Kelių direkcijai dienos turi pateikti informaciją apie ne mažiau kaip 30% visų tinkamų finansuoti kelio objekto išlaidų, skirtų vietinės reikšmės keliams su žvyro dangą asfaltuoti, apmokėjimą (kartu su pagrindžiančiais dokumentais) iš nuosavų lėšų. Kol savivaldybės neišmoka minėtų lėšų rangovui ar paslaugų teikėjui ir nepateikia informacijos apie ne mažiau kaip 30% visų tinkamų finansuoti kelio objekto išlaidų apmokėjimą iš nuosavų lėšų, Kelių direkcija netvirtina savivaldybės teikiamos (-ų) paraiškos (-ų) gauti KPPP lėšas 2020 m. ar jos (jų) dalies.

Lėšos vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti 2020 metais

Iš viso vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti 2020 metais panaudoti planuojama ne mažiau kaip 28,5 mln. Eur

KPPP tikslinių lėšų – 20 mln. Eur

Savivaldybių lėšos – $\geq 8,5$ mln. Eur

$20 \text{ mln. Eur} + \geq 8,5 \text{ mln. Eur} = \geq 28,5 \text{ mln. Eur}$

www.lakd.lrv.lt

